

**Majandus- ja kommunikatsiooniministri 3. septembri 2010. a määruse nr 57
„Mänguasja ohutusnõuded ja nõuetele vastavuse tõendamise kord“ muutmise määruse
eelnou seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse muutmise eelnõu eesmärk on ajakohastada majandus- ja kommunikatsiooniministri 3. septembri 2010. a määruse nr 57 „Mänguasja ohutusnõuded ja nõuetele vastavuse tõendamise kord“ (edaspidi *määrus nr 57*) normitehnilist märkust seoses Euroopa Liidu õiguses toimunud muudatustega.

Eelnõuga täiendatakse määruse nr 57 normitehnilist märkust, lisades sellesse kõik puuduolevad Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (ELT L 170, 30.06.2009, lk 1–37) (edaspidi *direktiiv 2009/48/EÜ*) muutvad Euroopa Komisjoni direktiivid, mis on vahepeal jõustunud, kuid mida kehtiv normitehniline märkus ei kajasta. Muudatuse eesmärk on tagada, et määruse nr 57 normitehniline märkus annab täieliku ja ajakohase ülevaate Euroopa Liidu õiguse arengust asjaomasel valdkonnas.

Määruse nr 57 regulatiivset sisu eelnõuga ei muudeta. Normitehniline märkus on tulenevalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 27 lõikest 1 määruse kohaldamiseks vajalik teave, mis ei ole oma olemuselt normatiivselt siduv. Eeltoodu tõttu ei kaasne normitehnilise märkuse ajakohastamisega sotsiaalsed, majanduslikku, keskkonnaalast ega muud mõju. Samuti ei mõjuta see märkimisväärselt ettevõtjaid, tarbijaid ega turujärelevalveasutusi ning ei too kaasa halduskoormuse suurenemist.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna toote ohutuse nõunik Risto Jõgi (risto.jogi@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja ei ole keeletoimetatud. Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga.

Eelnõu on seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega, kuid ei kehtesta uusi riigisiseseid nõudeid ega muuda kehtiva regulatsiooni sisu. Normitehnilise märkuse ajakohastamine tagab, et määruse nr 57 juures esitatud Euroopa Liidu õigusaktide loetelu kajastab täielikult direktiivi 2009/48/EÜ kehtivat redaktsiooni koos kõigi seni vastu võetud muudatustega.

Eelnõu ei ole seotud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Muudetakse määruse nr 57 redaktsiooni RT I, 19.02.2019, 16.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse määruse nr 57 normitehnilist märkust. Eelnõu eesmärk ei ole direktiivi 2009/48/EÜ muutmise komisjoni direktiivide sisuline ülevõtmine ega kehtiva regulatsiooni muutmise materiaalõiguslikult. Direktiivi 2009/48/EÜ II lisa eriohutusnõuded, sealhulgas sõnaselgelt ka nende hilisemad muudatused ja kohaldamise tähtpäevad, on Eesti õiguses juba kaetud määruse nr 57 § 3 lõikega 1, mis seob mänguasjade turule laskmise nõuded otseselt nimetatud direktiivi II lisaga. Käesolev eelnõu piirdub seega normitehnilise märkuse täpsustamisega, tagades õigusakti juurde kuuluva informatiivse viite korrektsuse.

Viimane direktiivi 2009/48/EÜ muutev ELi õigusakt, mida kehtiv määrus nr 57 oma normitehnilises märkuses nimetab, pärineb aastast 2017. Pärast seda on aga direktiivi 2009/48/EÜ muudetud seitsmel korral:

1. Komisjoni direktiiviga 2018/725 (ELT L 122, 17.05.2018, lk 29–31) langetati direktiivi 2009/48/EÜ II lisas kroom (VI) migratsiooni piirnorme maha kraabitud mänguasjamaterjalis, nagu mänguasjale kantud värv, kõvad ja pehmed polümeerid, puit, tekstiil jmt;
2. Komisjoni direktiiviga 2019/1922 (ELT L 298, 19.11.2019, lk 5–7) langetati direktiivi 2009/48/EÜ II lisas mänguasjadest eralduva alumiiniumi migratsiooni piirnorme kuiva, hapra, pulbrilaadse või elastse ning vedela või kleepuva mänguasjamaterjali korral;
3. Komisjoni direktiiviga 2019/1929 (ELT L 299, 20.11.2019, lk 51–54) muudeti direktiivi 2009/48/EÜ II lisa, millega kehtestati formaldehüüdi piirnormid sõltuvalt mänguasja materjalist: polümeer, vaiksidadeainega puit, testiil, nahk, paber, veepõhine;
4. Komisjoni direktiiviga 2020/2088 (ELT L 423, 15.12.2020, lk 53–57) muudeti direktiivi 2009/48/EÜ II lisa seoses mänguasjades sisalduvate allergeensete lõhnaainete kohta käiva märgistusega, kuivõrd inimeste kontaktallergeenidena määratletud ained lisati selliste allergeensete lõhnaainete loetellu, mis tuleb välja tuua mänguasjal, mänguasjale kinnitatud etiketil, mänguasja pakendil või mänguasjale lisatud teabelehel;
5. Komisjoni direktiiviga 2020/2089 (ELT L 423, 15.12.2020, lk 58–61) muudeti direktiivi 2009/48/EÜ II lisa seoses teatud allergeensete lõhnaainete (tranool, kloroatranool ja metüülheptiinkarbonaat) keelamisega mänguasjades;
6. Komisjoni direktiiviga 2021/903 (ELT L 197, 04.06.2021, lk 110–113) muudeti direktiivi 2009/48/EÜ II lisa seoses aniliini piirnormidega teatavates mänguasjades;
7. Komisjoni direktiiviga 2026/192 (ELT L, 2026/192, 29.01.2026) muudeti direktiivi 2009/48/EÜ II lisa seoses koobalti kui kantserogeense, mutageense või reproduktiivtoksilise aine (CMR 1B) lubatud kasutusviisidega mänguasjades: roostevabast terasest valmistatud mänguasjades ja mänguasjaosades lisandina roostevabas terases sisalduvas niklis; mänguasjaosades, mis on ette nähtud elektrivoolu juhtimiseks; mänguasjades kasutatavates neodüümpõhistes magnetites, kui neid ei ole võimalik alla neelata ega sisse hingata. Nimelt on ELi tervise-, keskkonna- ja uute riskide teaduskomitee (SHEER) hinnanud sedalaadi kasutust mänguasjades tõendatult ohutuks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega, kuid ei kehtesta uusi riigisiseseid nõudeid ega muuda kehtiva regulatsiooni sisu. Normitehnilise märkuse ajakohastamine tagab, et määruse nr 57 normitehnilises märkuses esitatud Euroopa Liidu õigusaktide loetelu kajastab täielikult direktiivi 2009/48/EÜ kehtivat redaktsiooni koos kõigi seni vastu võetud muudatustega.

Eelnõuga ei minda Euroopa Liidu õigusest kaugemale ega täpsustata direktiivist tulenevaid nõudeid.

4. Määruse mõjud

Arvestades eelnõu normitehnilist iseloomu, sisuliste muudatuste puudumist ning asjaolu, et direktiivi 2009/48/EÜ muudatused on Eesti õiguses juba rakendatud, ei kaasne eelnõu vastuvõtmisega märkimisväärset sotsiaalset, majanduslikku, keskkonnaalast ega muud mõju. Samuti ei mõjuta eelnõu märkimisväärselt ettevõtjaid, tarbijaid ega turujärelevalveasutusi ning ei too kaasa halduskoormuse suurenemist.

Küll aga omavad mõju direktiivi lisa II enda muudatused. Viimane neist, Komisjoni direktiivi 2026/192, mis kohaldub alates 29. augustis 2026, omab ettevõtjatele positiivset mõju, kuivõrd lubab tootjatel kasutada koobaltit mänguasjades viisil, mis on ELi tervise-, keskkonna- ja uute riskide teaduskomitee (SHEER) hinnangul tõendatult ohutu. Eeltoodu tõttu ei mõjuta see muudatus negatiivselt tarbijaid.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, kulud ja tulud

Eelnõu rakendamisega ei kaasne riigile, kohaliku omavalitsuse üksustele ega teistele isikutele täiendavaid kulusid ega tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Arvestades, et normitehniline märkus ei ole normatiivselt siduv, ei vaja normitehnilise märkuse täiendamine üldisest korrast erinevat jõustumistähtaega, vaid jõustuks esimesel võimalusel.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu normitehniline iseloom, sisuliste muudatuste puudumine ning asjaolu, et direktiivi 2009/48/EÜ muudatused on Eesti õiguses juba rakendatud, ei eelda huvirühmade kaasamist ega avaliku konsultatsiooni läbiviimist. Eelnõu on kooskõlastatud mitteametlikult ja e-kirja teel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga kui määruse nr 57 nõuete üle järelevalvet tegeva turujärelevalveasutusega.